

Kurjer Częstochowski

PRENUMERATA MIEJSCOWA WYNOŚI
miesięcznie 6.00 mk. z odnośnieniem 6.50, poczta 6.50

Adres Redakcji i Administracji
CZĘSTOCHOWA, ul. MARJI 41. TELEFON Nr 4.

Redakcja przyjmuje interesantów codziennie
od godziny 10—3 po południu.

Nadesłanych rękopisów, z wyjątkiem zastrzeżonych, Redakcja nie zwraca.

Cena numeru pojedynczego 30 fen.

CENA OGŁOSZEN.

Pierwsza strona za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce
2.00 fen., druga i trzecia 1.50 fen., czwarta 0.75 fen.

Ogłoszenia w tekście przed kroniką i pod telegramami 2 mk
za wiersz, Nekrologi mk. 1.50 za wiersz, Drobne ogłoszenia
— po 20 fen. za wyraz. —

Ogłoszenia do „Kurjera Częstochowskiego” pochodzące wprost od firm i biur ogłoszeniowych w Warszawie załatwia wyłącznie Centralna
Administracja Ogłoszeń Polskiej Prasy Prowincjonalnej Warszawa Zgoda Nr 1.

Sidla Centrowców.

Niemcy nie próżnują, gdy chodzi o przygotowanie plebiscytu na Górnym Śląsku i przeprowadzenie go po ich myśli. Pośród nich znowu bodaj najniebezpieczniejszym wrogiem naszym jest niemiecka partja katolicka, czyli tak zwane centrum, które oddawna uważa Górny Śląsk za swą domenę polityczną i nie myśli jej się wyrzec. Wytacza tedy wszystkie swe działa i kolubryny, by zbliżający się plebiscyt wypadł na korzyść niemieczyzny.

Jedną z takich kolubryn jest książka napisana przez ks. dr. Pawła Nieborowskiego p. t. „Oberschlesien, Polen und der Katholicismus” (Górny Śląsk, Polska i Katolicyzm) Berlin 1919.

Autor książki w słowie wstępnem stawia z góry taką tezę: „Byłoby nieszczęściem dla Górnego Śląska i wielką szkodą dla kościoła katolickiego, gdyby ten kraj katolicki został połączony z Państwem Polskiem”. I istotnie całym układem swej pracy stara się on udowodnić, że Polska nigdy nie była, nie jest i nie będzie państwem katolickim, przeciwnie, że całą swą przeszłością historyczną dała dowód, że zawsze pracowała na niekorzyść katolickiego Kościoła i nie tylko to, bo z jednej strony rzekomo wydała kraje litewskie, białe i czerwono-ruskie na łup prawosławia a przez sprzyjanie przez cały wiek 15-ty husytyzmowi czeskiemu, przygotowała w Niemczech grunt pod tak zwaną reformację, a więc ułatwiła Marcinowi Lutrowi propagandę protestancką przez co znów przyczyniła się do sprostestantyzmowania pocziwego Michałka niemieckiego.

Również przejście na luteranizm wielkiego mistrza krzyżackiego Albrechta jest według autora dziełem Polski ówczesnej, która go „uwiodła”. Zakon krzyżacki to zdaniem jego „przez kościół katolicki fałszywowana i stokrotnie łaskami obdarowana instytucja”, której Polska bezprawnie wydarła Prusy. Zachodnie, a więc „zagarnęła kraj kościelny”, wskutek czego za karę musiała zginąć bo „kto papieżowi zjada, umiera z głodu”. Wogóle ze zdumieniem czytelnik polski dowiaduje się od ks. dr. Nieborowskiego że nasze walki z krzyżakami to jedna wielka zbrodnia, i że słynna między

innymi, nasza odsiecz Wiednia była tylko prywatną antrepryzą Sobieskiego, przedsięwzięta dla zdobycia łupu.

A my, obecne pokolenie, mamy być ludźmi moralnie i etycznie tak niesłychanie nisko stojącymi, że dla pocziwego katolickiego ludu górnośląskiego byliśmy tylko kamieniem obrazy i uwodzicielami.

W dodatku autor robi przeróżne żonglerskie skoki historyczne, filologiczne i lingwistyczne, że lud górnośląski nie jest ludem polskim, i w tym celu odkrył nową narodowość, pisząc aż w dwóch miejscach, że górnoślązacy są „narodowości katolickiej”. Lecz nietylko o „zbawienie dusz” i o wpływy i panowanie kościoła katolickiego chodzi ks. Doktorowi. Obawia się on także wielce o powodzenie materialne ludu górnośląskiego. Wszak w razie połączenia Śląska Polskiego z Rzeczpospolitą zaleje go czerń żydowska, a do kopalni i zakładów przemysłowych zwalą się krocie tysięcy „bezrobotnych” z rozległych obszarów Polski, by obniżyć miejscowe warunki pracy i płacy.

W krótkim referacie sprawozdawczym trudno streścić ten ogrom materiału „do wodowego”, który autor nagromadził w swej książce, aby wykazać mieszkańcom naszego Śląska Polskiego, jakie niebezpieczeństwo grozi zarówno jemu i całemu Kościołowi katolickiemu, jeśli zostanie przyłączone do Polski. Przyznać trzeba, że książka jest napisana z nadzwyczajną umiędziarnością i że dostawczy się do ręki bezkrytycznego czytelnika, może wyrządzić naszej sprawie olbrzymią szkodę. Będzie ona z całą pewnością służyła wszystkim agitatorom centrowym w czasie plebiscytowym za podręcznik agitacyjny. Jeżeli zważywszy, że agitatorami tymi będą liczni księża i nauczyciele, łatwo sobie wyobrazić, jak głęboko sięgać będą wpływy tego niesłychanie bałamutnego, z judaszowską perfidią napisanego dziełka. Ze strony polskiej trzeba będzie wydać i w licznych tysiącach egzemplarzy rozpowszechnić gruntowną rozprawę, któraby obaliła argumenty ks. Nieborowskiego.

Jan J. Kowalczyk.

Sprawa G. Śląska w Sejmie pruskim.

Strach przed Korfantym

Telegram własny „Kurjera Częstochowskiego”.

Berlin, 18 października.

W sejmie pruskim poseł dr. Hoetsch (nac. niem.) interpelował rząd co do odškodowań za uprowadzenie, rabunki i znęcanie się nad ludnością górnośląską, zwłaszcza polską.

W dalszym ciągu tenże poseł zapytywał jakie kroki przedsięwziął rząd, by agitator polski Korfanty przestał być nadal członkiem komisji dla ustalenia granic Górnego Śląska, by nie miał sposobności fałszować wyników plebiscytu.

Rząd w odpowiedzi wyjaśnił, że odškodowania będą wypłacane tylko Niemcom, którzy ucierpieli na terenie polskim.

Co zaś do Korfantego, to w komisji dla ustalenia granic nie może być ani

jednego Polaka jako członka. W komisji tej znajdują się tylko członkowie państw sprzymierzonych i sojusznicy.

(Z powyższego widzimy, jak rząd niemiecki pojmuje równość obywateli na G. Śląsku, skoro odszkodowanie otrzymać mają tylko Niemcy, choć podatki płać wszyscy.)

Strach przed Korfantym już Niemcy zaczynają odczuwać, a rząd pruski świądomie klamie, by uspokoić pacholków hakaty, gdyż Korfanty już jest mianowany na stanowisko, o którym mowa powyżej, a Polska, jako państwo sojusznicze mieć będzie przedstawiciela swego w komisji granicznej. — Pzypisek Redakcji)

— (o) —

Nowe klęski bolszewików.

Najświeższy komunikat bolszewicki.

WIEDEN—18.9—Najświeższy komunikat bolszewicki donosi z frontu ukraińskiego:

Na południe od Nowogrodu wołyńskiego utarczki patroli. W okolicy Żytomierza wyparli denikińcy oddziały ukraińskie i walczą obecnie z naszymi oddziałami.

W okolicy Kijowa napotyka nasza ofensywa na zacięty opór Denikińców, którzy rzucili tu olbrzymie masy swych wojsk.

Nad Dnieprem, na północ od Kijowa w okolicy Czarnobyla i Słobodjewki stara się nieprzyjaciel wypchnąć nas poza rzekę Teterew.

W okolicy Czernichowa byliśmy zmuszeni cofnąć się na wschód od tego miasta. Denikińskie oddziały napierają na czerwoną armję nad Desną w okolicy wsi Djewne i Klatkawska.

Na linii kolejowej z Sudży do Briańska opuściliśmy pod naciskiem wroga stacje kolejowe Dorugino (?) i Jewdokimowo.

Dalej na południe na linii kolejowej opuściliśmy stację węzłową Liski.

W rejonie Boguczarskim zajęła nasza dzielna konnica stację Kazańsk, biorąc przytem wielu jeńców i liczne trofea, w tem olbrzymi park wozowy, składający się z około dwu tysięcy wozów.

Nad Donem zmuszeni byliśmy opuścić miejscowość Trehostrawianskaja.

Na północ od Carycyna zmuszeni byliśmy zaprzestać dalszej naszej ofensywy z powodu nagromadzenia tamże olbrzymich ilości sił Denikińskich i wycofaliśmy się o 5 wiorst na północ.

Bolszewicy opuszczają Piotrogród.

WIEDEN, 18.10. (Tel. wł. „Kur. Cz.” Biuro korespondencyjne donosi z Berlina: „Deutsche Allg. Ztg.” dowiaduje się z Kopenhagi o zajęciu Gacznicy, co czyni upadek rządu sowieńców bardziej prawdopodobnym. Rosyjskie wojska obojętnie nie napotykały nigdzie na żaden silniejszy opór i dotarły do Krasnego Sioła oraz do Carskiego Sioła.

Armja Judenicza oddalona jest od Piotrogradu o 3—4 mile Lotnicy stwierdzili

że na drodze do Piotrogradu są nieznaczne przeszkody.

Z Rewla donoszą, że urzędy bolszewickie w Piotrogradzie zamknięto 9 b. m. Wszelka praca w mieście ustała.

„Dagens Nyheter” donosi z Helsingforsu, że bolszewicy opuszczają Piotrogród, gdyż wojska ich odmówiły obrony.

— (o) —

Nowy skandal w intendenturze.

1300 oficerów i 5000 żołnierzy pod kluczem. — Skandal automobilowy. — Aresztowani nadal handlują. — Kradzieże w biały dzień.

LWÓW 18.9. — O nieprawdopodobnem wprost zdemoralizowaniu — pisze „Gazeta Wieczorna” — wśród naszej armji, o czem już kilkakrotnie mieliśmy smutną sposobność wspominać, świadczą choćby horrendalne w swej wysokości cyfry wojskowych, pozostających pod najrozmaitszymi zarzutami w aresztach lwowskiego D. O. G.

Według tego, jak nas informują, w samym Lwowie znajduje się

aresztowanych 1300 oficerów
i 5000 żołnierzy

W ostatnich czasach do głośnych już skandali automobilowych, cukrowych, mundurowych etc. przybył nowy w intendenturze frontu wschodniego galicyjskiego, w której to sprawie został aresztowany kap. D., a w której kwota na jaką uszkodzone zostało państwo, dochodzi rzekomo do 8 mil. kr.

I pomimo uwięzienia i trzymania pod kluczem od szeregu miesięcy wszystkich członków szajki, sprawa ich nietylko, że nie została ostatecznie wyswietlona przez władze, ale interesa całej spółki bynajmniej nie podupadły i agendy ich nadal są prowadzone.

Wogóle od pewnego czasu cała sprawa przycichła, a nawet poczęto przebiekiwać o umorzeniu śledztwa. Być może, że wskutek wyjazdu kap. Boguckiego, któremu zawdzięcza się początkowo wykrycie całej afery, sprawę chwilowo odłożono.

Przed kilku dniami doniesiono jednak plotce, że aresztowany Stankiewicz wciąż jeszcze handluje gumami i automobilami i że niedawno odstawiono z jego polecenia jedno auto, pochodzące z kradzieży wojskowych do realności przy ul. Żalińskiego.

Wysłane organa policyjne nie zdołały narażenie samochodu tego odszukać i zdawałoby się, że doniesienie było kłamliwe, gdy w kilka dni zgłosił się czeladnik firmy Stankiewicza, który pokłócił się ze swym przełożonym, poczynił bardzo obciążające zeznania.

Wskutek tego zeznania, onegdaj dokonano tam rewizji, która dała istotnie pożądany wynik. Znaleziono mianowicie rozbrane na części dwa automobila i około 20 zupełnych pneumatyków wraz z kołami.

Zmierzch bolszewizmu w Rosji.

Mobilizacja kobiet i mężczyzn.

STOKHOLM. Pomimo różnorodnych poglądów z dniem każdym zbliża się koniec bolszewizmu w Rosji.

Im bardziej daje się we znaki zbliżająca się zima, tym wyraźniej występują oznaki katastrofy. W armii bolszewickiej panuje tak wielkie przygnębienie i dezercja, jak nigdy przedtem.

Korespondent „Berliński Tidende“ donosi, iż komisarze zamierzają umykać do Turkiestanu, jak tylko Denikin zdobędzie Tułę. Zdobycie Moskwy przez Denikina jest kwestją miesiąca, Judenecz będzie w Petersburgu za 1—2 tygodnie.

„Prawda“ pisze, iż wraz z sukcesami Denikina wzrasta ruch przeciwbolszewicki w całej Rosji.

By powstrzymać marsz na Tułę, bolszewicy rekrutują armję, złożoną ze wszystkich kobiet i mężczyzn w wieku od lat 18 do 45 i robią dokoła Tuły okopy i zagrody druciane.

Urządowy komunikat bolszewicki donosi, iż rząd bolszewicki wymienił z rządem polskim warunki pokojowe, wiadomość ta wymaga potwierdzenia.

—(o)—

Aresztowanie Radka-Sobelsona.

WARSZAWA, 18.10. Dziś w południe nadeszła tu wiadomość z Grodna o aresztowaniu tam Radka Sobelsona, który

widocznie jechał do Polski robić rewolucję.

Krwawe walki na froncie bolszewickim.

WARSZAWA, 18.10. Najświeższy komunikat sztabu generalnego donosi:

W celu sparaliżowania zamiaru przeciwnika sforsowania Berezyny pod Bobrujskiem, nasze oddziały skombinowanym atakiem z północnego zachodu i z zachodu uderzyły na koncentrujące się oddziały bolszewickie w rejonie Stoplicze — Starosiele — Babin — Pleszy.

Akcja rozwija się pomyślnie.

Dotychczasowa zdobycz wynosi 200

jeńców, 100 koni z rynsztunkiem, 7 karabinów maszynowych, wielką ilość broni i amunicji.

Na południe od Połocka nieprzyjaciel prowadzi silne ataki w kierunku Pyszna. Walki w toku.

Na odcinku poleskim atak nieprzyjacielski, prowadzony przy współudziale statków pancernych na nasze pozycje nad Płoczą, został odparty.

TELEGRAMY

Minister przem. i handlu bada przyczyny braku węgla.

(Tel. wł. „Kurjera Częstochowskiego“.)

SOSNOWIEC, 18.10. Po przyjeździe minister przem. i handlu, Szezeniowski, wraz z sekretarzem osobistym, Michałskim i szefem sekcji górniczej, Świętochowskim, zwiedzili urząd górniczy w Dąbrowie, gdzie naczelnik R. Brzeski złożył szczegółowe sprawozdanie z działalności urzędu. Po przedstawieniu wszystkich inżynierów i kierowników, minister udał się do urzędu węglowego w Sosnowcu. Tu kierownik wydziału ekspedycji państwowego urzędu węglowego K. Kwiatkowski, zaznajomił ministra ze stanem ekspedycji i wywozu węgla, zaznaczając dolegliwość braku wagonów, co się fatalnie odbija na produkcji węgla.

Po przyjęciu starosty p. Pekosławskiego i posła Sosnińskiego, udał się minister do T-wa grodzieckiego.

Dzisiaj minister zwiedził szereg kopalni

i hut w celu zaznajomienia się z warunkami pracy i bytu robotników i poznania na miejscu wszystkich potrzeb produkcji węgla, aby jaknajenergiczniej zająć się wzmocnieniem tej produkcji.

Do uprawnionych do głosowania.

BERLIN, 18.10. Biuro Wolfa rozesało pod powyższym tytułem odezwę rządu niemieckiego i pruskiego do braci i sióstr niemieckich z zagrożonych kręśców wschodnich.

W odezwie tej rząd prosi, przekonywa i zaklina wszystkich mających prawo do brania udziału w głosowaniu plebiscytowym, by skorzystali z tego prawa i ratowali dla Niemiec zagrożone prowincje G. Śląsk, powiaty wschodnio i zachodnio: pruskie, Slezewik, Malmedy i Eupen.

Okupacja G. Śląska.

NAUEN, 17.10. Amerykańska misja

zapowiada, że dowództwo oddziału amerykańskiego umieszczone będzie w Opolu stąd też zostaną rozmieszczone wojska amerykańskie po różnych miejscowościach Śląska.

Wojska te mają nadejść z Kobleneci.

Związek narodów.

PARYŻ, 17.10. Rada ministrów pod przewodnictwem Poicarego mianowała senatora Leona Bourgois przedstawicielem Francji w radzie Związku narodów.

Tylko od sztuki, nie na dniówkę.

BERLIN, 18.10. Na zebraniu zarządów rad robotniczych, mężów zaufania i delegatów fabryk w Hamburgu ogromną większością głosów postanowiono, iż w celu odbudowy przemysłu jest rzeczą nieodzowną zaprowadzenie roboty na akord.

Ryga się pali!

BERLIN. „Vossische Ztg.“ donosi ze Stokholmu. Kapitan szwedzkiego parowca „Olle“, który tu przybył ubiegłej nocy, opowiada, że w piątek ubiegły wskutek bombardowania powstał w Rydze szereg pożarów.

Co mówi Wilhelm o Prusakach.

Wilhelm nie chce wrócić do Niemiec.—Niemcy mają już dość panowania Prusaków.—Głupota Wilhelma.

Paryski tygodnik „L'Opinion“ zamieszcza rozmowę dra Koster z Wilhelmem II w Amerongen. Między innymi powiedział Wilhelm:

„Nie chciałbym wrócić do Niemiec choćby mi pozwolono, gdyż już żaden Hohenzollern nie będzie tam panował. Idę nawet dalej: żaden prusak nie stanie tam na czele rządów, gdyż Niemcy mają już dość panowania pruskiego, panowania, które jednak było im potrzebne prusacy bowiem są dobrymi administratorami i podnieśli Niemcy do wysokości nadzwyczajnej.

Prusacy nie mogą nadal rządzić Niemcami, gdyż umysłowość pruska nie potrafi zrozumieć umysłowości innych ludów. Zdaję sobie obecnie sprawę z tego. Zawsze postępujemy w ten sposób, że czyni nasze są źle tłumaczone bez względu na ich pobudki. Nie mniej Niemcy rozwijać się będą w przyszłości jeszcze bardziej, niż kiedykolwiek przedtem, gdyż system jest tam obecnie mocno ustalony.

Co się jednak tyczy sprawy, czy Rzeczpospolita uda się w Niemczech, czy nie—nie jestem w stanie odpowiedzieć. Nasi ludzie muszą być prowadzeni silną ręką. Bez tego są zgubieni. U nas, we wszystkich warstwach społeczeństwa, istnieje dążenie do silnego zwierzchnictwa nad podwładnym i każdy jest do tego przygotowany, że będzie rządzony silnie przez tych, którzy stoją ponad nim na szczeblu wyż-

szym. Tylko pod taką postacią Niemcom wydaje się życie naturalne. Potrzebny im jest rząd silny, bez względu na to, czy się nazywać będzie cesarstwem, czy też republiką.

Pod pewnymi względami, dodaje p. Korier, b. cesarz wykazuje ciąsnotę poglądów, a nawet wprost głupotę, do skonał jednak odczuwa temperament swego narodu i wiedział dokładnie, czego ten naród wymaga od niego.

Tajna umowa w sprawie podziału Chin.

Państwa koalicji ograniczają wpływy amerykańskie w Azji.

WIEDEN. Z Paryża donoszą, że między Japonią, Anglią i Francją w lipcu została zawarta tajna umowa w sprawie rozdziału wpływów i sfer zainteresowania w Chinach ze szkodą Stanów Zjednoczonych. Francuski rząd przeczy tej wiadomości, twierdząc, że została ona zmyślona przez koła mające interes poróżnienia tych państw z Ameryką.

Tajemniczy wybuch w Lublinie.

LUBLIN, 19.10 (Tel. wł.) Wczoraj o godz. 8-ej wieczór w południowej stronie miasta rozległ się silny przeciągły huk. W wielu domach od wstrząśnienia powietrza szyby zadzwoniły.

Do godziny 9 ej wieczór ani władze wojskowe ani władze policyjne nie były w stanie stwierdzić ani przyczyny ani miejsca wybuchu.

CELE WOJENNE POLSKI.

WARSZAWA, 18.10. Komisja wojskowa i zagraniczna wybrała podkomisję dla ustalenia celów wojennych.

Komisje wyznaczenia granic

WIEDEN, 18.10. Tel. Comp. donosi z Paryża: Najwyższa Rada wyznaczyła komisję dla wyznaczenia granicy niemiecko-belgijskiej, niemiecko-polskiej i niemiecko-czeskiej.

WOLNY HANDEL ZBOŻEM.

WARSZAWA, 18.10. Komisja aprowizacyjna pod przewodnictwem posła Grzegorzewskiego uchwaliła plan gospodarki zbożowej, przyznający kontyngens dla konieczności państwowych.

Po dostarczeniu kontyngensu dana gmina resztę zboża może puścić w wolny handel.

Magazynować zboże i przetwory może tylko państwo i gminy oraz społeczne organizacje.

Do powiatów granicznych nie wolno zboża przewozić.

—(o)—

Mąż dwóch żon.

23) P O W I E Ś Ć.

przez K. M.

PRZEKŁAD Z FRANCUSKIEGO.

(Dalszy ciąg).

—Niewdzięczny, kocham cię, a ty jednak nie chcesz powrócić, pragniesz mnie opuścić.

Sen trwał dość długo.

Kiedy p. de Nancey otworzył oczy, zdziwiony tem że się sam znajduje, sny więc to tylko były przelotne nie rzeczywistości.

Paweł nie zdecydowany powstrzymał się z wysłaniem listu i podał go na drobne kawałki.

Dziwne ożywienie nastąpiło w jego umyśle. Blanka wypędziła z serca Małgorzatę. Pan Nancey pragnął ujrzeć ją raz jeszcze, raz ostatni... ujrzeć syrenę z Ville-d'Avray.

—Przyniesiono bukiet zamówiony przez p. hrabiego, rzekł głośno służący.

—Bardzo dobrze, niech August osiodła konia.

Młody człowiek napisał kilka wierszy do Boucharda. Wypowiadał w nim że będąc zatrzymanym w Paryżu przez bardzo ważny interes, nie będzie mógł jak zwykle przybyć do Montmorency. Prosił

zarazem o przebaczenie i wytłumaczenie tego opóźnienia pannie Małgorzacie.

Na kopercie położył taki adres:

„Panu baronowi Bouchard de Montmorency, w jego własnym zamku Montmorency“.

Poczem zapieczętował ogromną laską pieczęcią na której wyraźnie odbił się herb hrabiego; „laskur nieba posłany niezliczonemu gwiazdom“.

W pół godziny groom dosiadł konia, wioząc list i bukiet dla ojca i córki.

O godzinie wpół do pierwszej pojechał do Ville-d'Avray w faetonie, którym sam powoził.

Postanowił koleją żelazną powrócić do Paryża, gdyby dłużej nieco zabawił u panny Lizely.

O godzinie drugiej lokaj zadzwonił do domku panny Blanki. Paweł wysiadł i został wprowadzony przez Jamesa, lokaja poważnego jak wszyscy anglicy.

Panna Lizely nie pozwoliła na siebie czekać zbyt długo.

W kilka minut weszła, a Paweł, nie mógł się powstrzymać od widocznego wzruszenia.

Blanka zdawała się być w wielkiej żalobie. Szeroka czarna wstęga związana na sposób ubioru alzackiego ozdabiała jej włosy.

Miała suknię z czarnej krepy. Części innej garderoby odpowiadały ogólnemu strojowi.

Podobnie ubrana, panna Lizely była daleko piękniejszą i bardziej czarującą niż zwykle.

Przypominała ona Meluzynę czarną dziejkę z baśni średniowiecznej.

ROZDZIAŁ X.

Lord Dudley.

Blanka z uśmiechem podała rękę Pawłowi.

Pochwyciwszy tę rękę, zadrżał na całym ciele, jak gdyby dotknął drutu elektrycznego ze stosu Wolty.

Pani domu usiadła po stronie geridonu, przy którym leżał pugilares z czarnej skóry.

Paweł zajął miejsce naprzeciwko i patrzył na nią takim pochłaniającym wzrokiem, że młoda kobieta spuściła oczy, nie chcąc widzieć płomiennych isker jakie sypały się z źrenic roznamiętnionego hrabiego.

Po długo trwającym milczeniu pani domu podniosła głowę.

—Panie hrabio — odezwiała się głosem melodyjnym — nasze położenie jest niezmiernie zagadkowe i dziwne, kłopotliwe dla pana a dla mnie bardzo bolesne. Nigdy może kobieta nie uczyniła z taką swobodą jak ja, wyznania życia obcemu mężczyźnie. Przedewszystkiem jednak pragnę być czystą przed panem.

Nie ukryję nic przed panem. Poznaś pan z najmniejszymi szczegółami historję mego życia, trywialną i romansową zarazem. Pan żywiś dla mnie miłość... Otóż dam panu dowód mojej dla pana życzliwości, opowiadając krótkie dzieje, do opowiedzenia bowiem włas-

nej hańby potrzeba odwagi nadludzkiej, która podnosi i oczyszcza.

Kiedy już dowiesz się o wszystkim osądzisz mnie w własnym sumieniu i wydasz pan wyrok.

Powiedziała panu wczoraj, powtarzam dziś, w ciągu godziny będziesz pan moim narzeczonym a w ciągu dwóch tygodni uczynisz mnie pan hrabiną de Nancey albo też w ciągu godziny wyjdiesz pan ztąd i nie wrócisz więcej.

Blanka umilkła.

Paweł chciał mówić ale młoda kobieta zakryła mu ręką usta.

—Nie, nie, nie potrzeba żadnych protestacji ani słów daremnych. Strzeż się pan abyś nie żałował uczynionej obietnicy. A teraz słuchaj!

Blanka otworzyła czarny pugilares.

Wydobyła z niego dwa arkusze papieru stemplowego i położyła przed Pawłem.

—Naprawdę musisz mnie bliżej poznać bo pochodzę z dobrej rodziny. Oto moja metryka. Przeczytaj ją. Przekonaś się że Blanka Antonina Lizely urodziła się w Tuluzie dnia 24 sierpnia 1843 r. z barona Lizely dowódcy bataljonu, oficera legji honorowej i pani Henryety Aubert, jego prawej małżonki. Mam tedy lat 24. Nie jestem bardzo stara.

(d. c. n.)

Zagłębia nie poprze strajku bolszewickiego.

SOSNOWIEC, 19.10. Tel. wł. Z kół dobrze poinformowanych dowiaduje się „Iskra”, że N. Z. R. w Zagłębiu bezwzględnie potępi strajk rolny i bynajmniej nie ma zamiaru popierać żądań służby rolnej.

Na tym samym stanowisku stoi Zjednoczenie narodowe, wobec czego o jakichś strajku powszechnym w Zagłębiu dla poparcia dyktatury fernali nie może być mowy.

Co nas czeka 17 grudnia?

Przepowiednie astronoma z Kalifornii. — Prorocтва jego się sprawdzają. Straszliwe zjawiska napowietrzne. — Początek 17 grudnia.

W chicagowskim „Dzienniku Zw.” czy tamy:

Profesor Porta, sławny astronom żyjący w Kalifornii, który w ostatnich latach zasłynął przez swe przepowiednie pogody, znowu dał o sobie słyszeć. Jego przesłane „prorocтва”, oparte na naukowych obliczeniach i różnych atmosferycznych spostrzeżeniach — zwykłe się sprawdzały. Dlatego i najnowsze jego przepowiednie budzą ogólne zainteresowanie. — Stąd też z obowiązku dziennikarskiego zwracamy na nie uwagę czytelników. Oto co ogłasza wspomniany astronom:

Wskutek osobliwego ugrupowania sześciu wielkich planet, jakiego w historii astronomii jeszcze nie zapisano, ziemia nasza, a szczególnie Stany Zjednoczone nawiedzone zostaną najstraszliwszymi zjawiskami napowietrznymi, jakie kiedykolwiek miały miejsce, a wywołane one zostaną przez utworzenie na słońcu kolosalnej plamy, tak wielkiej, jaką nigdy, jeszcze nie była obserwowana. Plamę tę tym razem dostrzedz będzie można gołym okiem.

Ta plama na słońcu wyglądać będzie jak potężna rana. Powstanie ona wskutek olbrzymiej eksplozji gazów, wydobywających się z wnętrza słońca, a wybuchów da się odczuć na setki tysięcy mil. Wstrząśnienie będzie kolosalne. — Utworzony przez ów wybuch szeroki krater, będzie mógł być obserwowany jako plama słoneczna o niewidzianej dotychczas wielkości, o rozmiarach tak olbrzymich, iż cała ziemia w tym otworze skryć by się mogła. Utworzeniu tej plamy słonecznej towarzyszyć będą silne elektromagnetyczne prądy, przez które znów wywołane zostaną zakłócenia i zaburzenia atmosferyczne, jakich nigdy jeszcze

nie zauważono w naszej atmosferze od początku ludzkości.

Olbrzymie huragany, najcięższe elektryczne zjawiska, okropne burze i kolosalne ulewę, połączone z oberwaniem się ciunur, będą towarzyszyły temu niesłychanemu wstrząśnieniu powietrza i upłyną całe tygodnie, zanim znowu nastąpią normalne stosunki atmosferyczne. Równocześnie wskutek wulkanicznych wybuchów potężne strumienie lawy wszędzie się będą rozlewały z potworzonych kraterów, a towarzyszyć im będą straszliwe trzęsienia ziemi, nie mówiąc o ciężkich wylewach, spowodowanych przez tajfuny i niesłychanych mrozach.

„Nie ogłaszam tych straszliwych przepowiedni — zaznacza dalej profesor Porta — aby ludzi zastraszyć i napokojem napędląć, lecz moje studium planet i moje dawniejsze obliczenia i przepowiednie dotyczące plam słonecznych, a które to obliczenia z matematyczną akuratnością się sprawdziły, zmuszają mnie niejako do powiedzenia całemu światu: Bądźcie ostrożni! Poważny ogromem swym daleko idący kataklizm grozi naszej ziemi, a weźmie on swój początek dnia 17 grudnia br. Lecz nie tylko nasza ziemia srodze ucierpi — wciągnięte w ową katastrofę zostaną także inne planety.

Oto co przepowiada uczony astronom amerykański Porta. — Straszna to przepowiednia, lecz i uczeni mogą się omylić. Tymczasem czekajmy spokojnie, tem więcej, że katastrofy owej, gdyby istotnie nastąpić miała, odwrócić nie jesteśmy w stanie. W każdym razie w dniach od 17 do 20 grudnia będziemy się mogli przekonać, czy kalifornijski uczony astronom w swych matematycznych obliczeniach się nie omylił...

Co dzień niesie.

Reakcjonistyczna „Marsyljanka”.

Rząd bolszewicki zabronił grania i śpiewania „Marsyljanki” jako pieśni burżuazyjnej, kontrrewolucyjnej i reakcyjnej. Hm! mój jałowy jest obecnie „Międzynarodówka”. Ponieważ jednak wypadki w bolszewickiej Rosji bardzo szybko idą naprzód, należy oczekiwać, że z biegiem czasu i „Międzynarodówka” stanie się reakcyjną.

Ile kosztuje cała Austria.

Pytanie to, kursujące niegdyś, jako popularny dowcip — żali się minorowo jeden z publicystów wiedeńskich — na brało dziś krwawej powagi. Przecież obecnej dewaluacji korony wartość całej Austrii gotowa dość do jakiejś bagatelnej kwoty niewielu milionów dolarów lub funtów sterlingów! Wiedzą o tem Anglii i Amerykanie i, jako dobrzy „businessmani”, bezwzględnie koniunkturę tę wyzyskują — wkrótce też gotowi całą Austrię ze wszystkiemi wykupić...

Statua wolności.

Stany Zjednoczone otrzymały statua wolności w podarunku od Francji.

Artystą rzeźbiarzem statuy, odsłoniętej na wyspie Bedloe w porcie Nowyorkskim, 28 października 1886 r. był August Fryderyk Bartholdi.

Statua jest brązowa, ma 151 stóp wysokości, ukoronowana dyademem i w wyciągniętej ręce trzyma pochodnię. — W lewej ręce, opartej na szacie trzyma tabliczkę z napisem „July 4. 1776”.

Robotnicy m. Łodzi nie chcą strejkować.

Robotnicy łódzcy zawarli umowę ze Zjednoczeniem fabryk bawełnianych w Łodzi, mocą której ustanowiony jest 8-podzinny dzień pracy, a płaca zarobkowa waha się pomiędzy 10 — 27 markami dziennie.

Punkt 10 y wspomnianej umowy o piewa:

Obie strony przyrzekają solennie dochować warunków niniejszej umowy w całej pełni a wszelkie mogące wyniknąć nieporozumienia załatwiać na drodze pokojowej bez uciekania się do strejków i t. p.

Możemy sobie życzyć, aby liczna w Polsce brać robotnicza posłała śladem robotników tkackich w Łodzi, aby, powodowana prawdziwymi względami obywatelskimi, umiarkowaniem swoim przyczyniła się do rychłego podziwignięcia naszego przemysłu.

Umiarkowanie czy abstynencja?

Na 4-ym polskim zjeździe przeciwalkoholowym dr. Wł. Chłodecki wygłosił nader interesujący referat pt. Umiarkowanie czy abstynencja? Poruszone w nim kwestje zainteresują i szersze koła czytelników.

Najnowsze bardzo pouczające badania laboratoryjne uczonych niemieckich, a zwłaszcza prof. Kraepelina i całej jego szkoły, wykazały z całą ścisłością, że nawet małe dawki alkoholu, uważane dotąd za nieszkodliwe, obniżają w wysokim stopniu sprawność duchową i fizyczną człowieka i przyspieszają występowanie objawów zmęczenia umysłowego. Już pół litra piwa wywołuje objawy zmniejszonej sprawności umysłowej, osłabienia sądu krytycznego i rozważli.

Tak więc pracownicy umysłowi powinni wystrzegać się alkoholu chociażby w najmniejszych ilościach.

Dane statystyczne zaczerpnięte z angielskich stowarzyszeń ubezpieczeniowych na życie wykazują niezbicie, że abstynenci żyją dłużej, aniżeli pijacy umiarkowanie. Obserwacje kliniczne wykazały interesujący i ważny fakt, że nie będąc nigdy pijanym a tylko używając alkoholu w małych ilościach, można zapasować na obłąd pijacki lub rozsiane zapalenie nerwów co zależy od usposobienia indywidualnego.

Nauka nie określiła dotąd ściśle niebezpiecznych ilości alkoholu działającego

zwłaszcza szkodliwie na tkankę nerwową. Trzeba więc wystrzegać się częstego używania alkoholu chociażby w małych ilościach, jeżeli dbamy o zdrowie ciała i duszy.

Ludożerstwo w Berlinie.

Kielbasy z 200 dzieci.

Z Oświęcimia otrzymuje „Gaz. Warszawski” następującą, wprost potworną wiadomość.

Kolejarze niemieccy, którzy przyjechali nadzwyczajnym pociągami z Berlina do Katowic, opowiadają o fakcie następującym: W tych dniach pewien kolejarz w Berlinie zauważył na ulicy jakiegoś mężczyznę z dużym workiem na plecach, przyczem niosący worek zachowywał się dziwnie podejrzanie, oglądając się ciągle dookoła.

Kolejarz uderzony tem zachowaniem się nieznanego postanowił zbadać, kim on jest i co niesie. W tym celu zaczął śledzić niosącego worek. Ten jednak wkrótce spostrzegł, że jest tropiony i wszedłszy nagle do bramy jednego z domów gwiznął mocno.

Na ten sygnał z bramy wypadło trzech mężczyzn, którzy rzucili się na kolejarza niosącego zaś worek usiłował zbiec. Jednak na krzyk kolejarza nadbiegli przechodnie i wszystkich trzech napastników zatrzymali, również i czwartego z workiem.

Jakież było zdumienie zebranych, gdy w worku znaleziono dziewczynkę około 9 lat, leżącą bezwładnie. Przywołany lekarz stwierdził, że dziewczynka była sztucznie usłpiona.

Dalsze dochodzenie w tej sprawie — według twierdzenia owych kolejarzy niemieckich — doprowadziło do wykrycia całej szajki zbrodniarzy, która zajmowała się wykradaniem dzieci, by je następnie mordować i sprzedawać jako mięso, głównie na wyrób kielbas i kiszek.

Pewnem potwierdzeniem tego jest, że

od pewnego czasu pisma berlińskie ciągle notowały fakty tajemniczych zaginięć dzieci. Podobno w ten sposób zginęło przeszło 200 dzieci.

Wszystko to brzmi tak potwornie i nieprawdopodobnie, że wydaje się niemożliwym. A jednak opowiadają sobie o tem sami Niemcy.

Kociół i flaga.

Przez wiatr bądź rozwijana, bądź zwijana

Chętnie się swym herbem flaga na okrecie.

Trzepocząc się i fircząc, ten znak malowany

Powiada: — Jam jest wyżej nad wszystkie bałwany.

Rozkazuję bezmiarom wód ja tylko jedna. Tu odezwie się kociół, z działu maszyn — ze dna:

— Mileżałbyś, ty ścierko! Wiedz, że w śrub rumorze,

W znoju trybów i tłoków zdobywa się morze.

Ja, ten zamorusany i oblany potem, Kociół, rządzą, nie flaga swym pysznym trzepotem.

Uherbowana flaga dumnie się rozplotła I rzece: — Mnie świat widzi, a kół dojrzy kotła?

* *

Czy trud lepszy, czy ul na najwyższym maszcie?

Kto ma więcej znaczenia? — sami to rozważcie.

Jan Lemański

Lecznica ginekologiczno-położnicza
Dr. Stanisława Nowaka
w Częstochowie ul. Kościuszki 14

ś. † p.

Remigjusz Niekrasz

Żołnierz 6 p. p. Legionów Polskich. Kapral IV szwadronu I p. szwoleżerów.
Słuchacz inżynierji lądowej politechniki Warszawskiej.

Zginął śmiercią bohaterską podczas patrolu wywiadowczego
we wsi Perekalje, ziemi Pińskiej w dniu 7-go czerwca 1919 roku
przeżywszy lat 21.

Wyprowadzenie zwłok nastąpi w niedzielę dn. 19 b. m. ze szpitala garnizonowego przy ul. Kościuszki (dom Księcia) o godzinie 3 po poł. O czym zawiadamiają przyjaciele, kolegów i znajomych

Matka i Rodzeństwo.

ś. † p.

WINCENTY STARCZEWSKI

kontroler rzeźni miejskiej

po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami
zmarł dnia 18 października 1919 r., przeżywszy lat 56.

Wyprowadzenie zwłok nastąpi w poniedziałek o godzinie 8-ej i pół rano z domu przy ul. P. Marji nr. 71, do kościoła św. Rodziny, a następnie pogrzeb na Kulach. Na smutne ta obrzędy zapraszają znajomych i życzliwych pozostali w głębokim smutku:

Żona, Córka i Synowie.

WIELKI WIEC

Koła Zw. Lud.-Nar. w Częstochowie.

Dziś, w niedzielę 19 b. m. w sali Straży Ogniowej punktualnie o g. 3 i pół popoł. staraniem miejscowego Koła Związku Ludowo Narodowego odbędzie się wielki wiec, na którym przemawiać będą: poseł dr. Stanisław Głabiński i redaktor I. Wierczak.

Poseł St. Głabiński, przywódca Związku Ludowo Narodowego, jest osobistością zbyt znaną, abyśmy tu potrzebowali wyliczać liczne jego dla kraju zasługi. Zajmował on przez szereg lat w polityce galicyjskiej jedno z naczelnych miejsc. Kiedy w r. 1912 z ramienia Koła Polskiego w Wiedniu został ministrem komunikacji, pierwsze jego rozporządzenia na tem stanowisku dążyły do społszenia kolejnictwa galicyjskiego, usuwania niemieców, wprowadzania polskiej wewnętrznej korespondencji i przywrócenia polskich nazw na napisach (jak np. Żywiec zamiast „Seybusch” i t. p.) — Po traktacie brzeskim pierwszy z polityków polskich w Austrii, a wogóle jeden z b. nielicznych rzucił dr. St. Głabiński cesarzowi Karolowi wszystkie swoje ordery, publicznie ogłaszając o ich odeślaniu.

Redaktor I. Wierczak jest znanym publicystą i działaczem narodowym; porównującą wymowa, silna, rzeczowa argumentacja stawiają go w rzędzie pierwszorzędnym naszych mówców.

Sądźmy, że najszerze nasze koła narodowe bez względu na stanowią przynależność: inteligencja zawodowa, mieszczanie i robotnicy, wszyscy, którzy dość już mają szerzonej przez płatnych agitatorów i zdrajców sprawy ojczyzny anarchji, powitają z radością organizowanie się patriotycznych żywiołów i przybędą na wiec dzisiejszy.

Czas wielki, czas bodaj ostatni przeciwstawić walce klasowej, na której gorzej wychodzi własny stan robotniczy program polityki ogólnonarodowej. Czas przeciwstawić agitacji garści wicherzycieli zwarte szeregi patriotyczne, których wszak nie brak w naszym społeczeństwie a już najwyższy czas skończyć z bezmyślnymi i zbrodnictwami strajkami, które doprowadziły kraj do brzozy, przepaści na rzecz energicznej i wyższej pracy wszystkich warstw narodu.

Redakcja „Kurjera Częstochowskiego” wita w mu. naszego miasta zasłużonych patriotów, gorąco zachęca mieszkańców Częstochowy do jaknajliczniejszego przybycia na wiec dzisiejszy.

KRONIKA

Kwsta na Czerwony Krzyż

Zapowiadana na dzisiaj kwsta uliczna na Czerwony Krzyż nie odbędzie się, natomiast kwsta domowa rozpocznie się w poniedziałek 20 bm.

Uproszona do zbierania ofiar panie, proszone są o chwilowe zatrzymanie zebranych ofiar u siebie, aż do chwili odpowiedniego zawiadomienia w „Kurjerze”.

Gen. Haller wzywa do składek na rzecz chorych żołnierzy polskich.

Celem przysporzenia funduszy na „Czerwony Krzyż Polski” wydał generał Józef Haller następującą odezwo:

Uważam, że Czerwony Krzyż Polski jest instytucją tak konieczną, którą nieczem zastąpić nie można, a więc powinien każdy obywatel Państwa polskiego być członkiem Tow. Czerwonego Krzyża.

Gdy to nastąpi, żołnierz ranny i chory nie będzie tak opuszczony, jak dotychczas, i z całą pewnością zmniejszy się procent śmiertelności i inwalidów.

Dla osiągnięcia takiego rezultatu warto poświęcić z obowiązku narodowego tę małą kwotę składki rocznej, za którą zobaczycie radość i wdzięczność żołnierzy, miast dotychczasowej nędzy i smutku.

Generał J. Haller.

Przeciw strajkowi na kolei.

Aczkolwiek przewodzą strajkowi, sprzy mierzniac wszelkich wrogów Polski silnej, Ignacy Daszyński, nawoływał jawnie do strajku bolszewickiego na kolejach, to jednak słowa jego i innych agitatorów nie zrodzą, zdaje się, pożądanych dla nich owoców. Upoważnia nas do twierdzenia tego stanowisko samych kolejarzy, oraz władz naszych, które poczytają wreszcie śmiej się postępować względem tych, którzy za wszelką cenę chcą wywołać anarchję w kraju.

Dyrekcja kolei przestała również do władz kolejowych w Częstochowie depeszę, w której czytamy, że zarząd Zw. zw. prac. kol. przedłożył Dyrekcji ultimatum i zagroził strajkiem. Niektóre punkty żądań Związku miałyby być koleją uważane za niewykonalne, a inne w zasadzie już załatwione, lub będące w toku załatwiania, o czym zarząd Związku doskonale wiedział.

Żądania te ministerstwo uważa za wynik rozwielenia w kraju agitacji bolszewickiej i sądzi, że ogromna większość pracowników kolejowych i tym razem pozostanie na wysokości obowiązków względem Ojczyzny.

A dalej w depeszy czytamy: „Na mocy dep. M.n. z dn. 16—10 o gloszam, że strajk w chwili obecnej jest przestępstwem i pracownicy, którzy wezmą w nim udział, ściągają na siebie całkowitą odpowiedzialność moralną są i dowa.”

Poleca się wszystkim zwierzchnikom przedsięwzięcie wszelkich środków, celem niedopuszczenia do strajku, a w razie wybuchu wezwać do pomocy Straż kol. w razie zaś potrzeby i sił zbrojnych. Winnych natychmiast oddawać w ręce prokuratury, a jednocześnie przedstawiać drogą służbową do uwolnienia.

Depeszę powyższą wywieszono w Częstochowie w lokalach służbowych i ogłoszono pracownikom.

Z Sodalicii Marjańskiej.

W niedzielę 19 bm. od godz. 4—6 w parku Słazica koncertować będzie orkiestra szkolna. Dochód przeznaczony jest

na Sekcję Oświatową Sodalicii Marjańskiej Wejście 50 f. i 1 mk.

Echa strajku rolnego.

W dniu wczorajszym strajk trwał w następujących folwarkach: Rząsawy, Wy czerpy, Zagórze, Kamień, Grabówka i Małusy Wielkie. Po przybyciu do miejscowości tych patroli policyjnych po pięciu w każdym, odczytaniu ustawy z dn. 2-go sierpnia i wezwaniu do zaprzestania służby folwarcznej przystąpiła do pracy we wszystkich wymienionych majątkach, prócz majątku Zagórze. Przebieg strajku spokojny. Służba folwarczna pozbawiona swych delegatów, wskutek ich aresztowania, nie umie objaśnić przyczyny strajku i chętnie powraca do pracy, twierdząc, że od swych pracodawców nie żądają i żadnej nie mają pretensji.

Ruch agitacyjny uciął. Liczba aresztowanych wynosi 44 osoby. Aresztowani składają się z elementu mało orjentującego się w życiu politycznym i ślepo działali według wskazówek aresztowanych agitatorów Krachulca i Wolniaka, którzy byli w ścisłym kontakcie z Cent. Kom. Strajkowym w Warszawie.

O straż graniczną.

W związku z artykułem naszym o stosunkach na pograniczu, proszeni jesteśmy o zaznaczenie, że Straż graniczna z Częstochowy nie pełniła jeszcze dotychczas służby na granicy.

Jak słyszemy, Straż graniczna nie posiada dotychczas palt dla żołnierzy, to też sądźmy, że sprawą tą winny się zainteresować instytucje niesienia pomocy żołnierzowi.

Z „Paryskiego”.

Teatr „Paryski” demonstruje dziś, w niedzielę po raz ostatni znakomity obraz „Marja Magdalena”.

Jak zamierzchna bajka jawi się przed oczyma legendarny świat wschodu tkanin, klejnotów, świat przesycony oddechem wiejącym z potężnej Romy.

A nad jeziorem Genesareth, bledny i cichy, boski Nauczyciel, naucza rzesze, przebacza winy i świętą dłoń kładzie na głowie jawnogrzeszniczy, na którą miały spaść kamienie.

Z obrazu tego płynie czar niewysłownej poezji, poszczególne sceny są traktowane po malarzku z wyraźnym naciskiem na stronę dekoracyjną, i oddane są z całym realizmem, bez najmniejszego jednak cienia brutalności czy trywialności. Przepyszne wnętrza pałaców, znakomicie wyreżysowane tłumy, oskarżające Chrystusa przed Piłatem, zaburzenia w Jerozolimie... zdumiewają plastyką siłą i naturalnością.

Bezpłatne szkoły dla dzieci żołnierzy

Ministerstwo wyzna i oświecenia zwolniło dzieci żołnierzy, pełniących służbę wojskową, od opłaty czesnego w szkołach państwowych. Na wniosek sekcji zaopatrzenia departamentu Ministerstwa spraw wojskowych ulgę tę rozszerzono również na dzieci żołnierzy poległych i zmarłych w czasie służby wojskowej.

Restauracja przy hotelu „POLONIA”

po przejściu w ręce spółki pracowników gastronomicznych i po gruntownym odnowieniu została otwarta we czwartek dnia 16 b. m.

Bufet bogato zaopatrzony w zakąski

KUCHNIA POD ZARZĄDEM KUCHMISTPZÓW UDZIAŁOWCÓW

Koncert codziennie od 7-ej wieczorem.

Wynajmuje się salę balową.

Ceny przystępne.

Restauracja

„APOLLO”

od soboty dnia 4 października codziennie

WIECZORY ARTYSTYCZNE

z udziałem E. Dolskiej, Sabiny Nowickiej, Lili Danielewskiej, Janki Dąbrowskiej i Stanisława Rokowskiego.

Od Redakcji.

W dniu wczorajszym zostaliśmy zawiadomieni, że znakomity powieściopisarz Wł. St. Reymont nadesłał niebawem „Kurjerowi Częstochowskiemu” specjalnie na pisany artykuł dla pisma naszego.

Z Rady Miejskiej.

W poniedziałek 20 bm. o godz. 7-ej wiecz. odbędzie się posiedzenie Rady miejskiej.

Perzadek dzienny zapowiada:

1. Wybór ławnika.
2. Dalsza dyskusja nad wnioskiem r. Smugi.
3. Dokonanie wyboru 8-ch członków obywatelskich z higieną mieszkaniową, do Urzędu mieszkaniowego i przyznanie kredytu w wysokości mk. 7800 — rocznie z dodatkiem drożyznianym, na wynagrodzenie Referenta tegoż Urzędu.
4. Wniosek Magistratu w sprawie podniesienia kosztu utrzymania chorych w szpitalu żydowskim do mk. 8,50 z dniem 1. VII r. b.
5. Wniosek Magistratu o uchwalenie kredytu dla mikroskopistki przy Rzeźni.
6. O podniesienie opłaty dziennej do mk. 9 — za leczenie położnic w lecznicy Dr. Nowaka.
7. Wniosek Magistratu o podniesienie kosztów utrzymania w przytułku św. Antoniego do mk. 5 dziennie.
8. Sprawa pobierania mk. 50 za koszt pogrzebu.
9. Wniosek o podniesienie dniówki za utrzymanie dzieci w Tow. Opieki nad Bezdomnymi Dziećmi do mk. 3,25, począwszy od dnia 1 października r. b.
10. Dalszy ciąg rozpraw nad budżetem.

Wiece.

W niedzielę 19 bm. o godz. 1 pop. w sali „Ogniska” odbędzie się wiec, na

którym przemawiać będą posłowie Piękarski i Zagórski.

Na żołnierza polskiego.

Dowiadujemy się, że dzięki staraniom Dowództwa 27 pułku haonu zapasowego odbędzie się w środę 22 października w sali Straży ogniowej wieczór taneczny, z którego czysty zysk przeznaczony będzie na Uniwersytet dla żołnierza powyższego haonu zapasowego. Komitet organizacyjny z p. majorem Laudaniskim na czele krząta się, by projektowana wieczorka wypadła pomyślnie. Jest też nadzieja, że inteligentne sfery naszego społeczeństwa poprą usiłowania Komitetu i zjawią się w porę, by złożyć swoją ofiarę na tak szlachetny cel. Lista gospodyń ogłoszona będzie niebawem.

„Dzwignia Częstochowska”

Za pośrednictwem „Kurjera Częstochowskiego” czuje się w obowiązku zawiadomić Sz. P.P. członkinie Stow. rękodzielniczek „Dzwignia Częstochowska” że organizacja nasza po kilkoletniej walce nabiera charakteru rękodzielniczego i jest w rękach naszych, a zatem serdecznie proszę wszystkie PP. członkinie do brej woli o liczne przybycie w niedzielę 19 bm. na zebranie i poparcie naszego związku, abyśmy przy pomocy Bożej dopiełi upragnionego celu i założyli schronienie dla pracujących igłą z terańską pracą moźną.

Lucja Juraszek.

Z Rady Opiekuńczej.

Kierownik Rady Opiekuńczej Okręgowy p. Jaroszyński nadesłał do pisma naszego list, w którym wyjaśnia, że nie zamierzał bynajmniej pomijać przy nadzianiu swych komunikatów „Kur. Częst.” lecz prosi o zgłaszanie się osobiste wspo pracownika pisma do lokalu Rady Op. Okr. Wobec tego sprawę tą uważamy za załatwioną.

Wykrycie nadużyć w „Wyzwoleniu”.

Dowiadujemy się, że w kooperatywie robotniczej „Wyzwolenie” dopuszczano się, jak świadczy protokoły policyjne, na dużyć na wadze przy sprzedaży żywności której dawano nieraz ćwierć funta mniej.

Pożar.

Wczoraj w godzinach popołudniowych wezwano straż do pożaru przy ul. Kule nr. 28, gdzie spłonął dach domu Sikory oraz drobne zabudowania.

Oryginalna kradzież.

Niewiadomi sprawcy dokonali dość oryginalnej kradzieży. Oto w witrynie wystawowej zakładu fotograficznego M. Kohna przy ul. Kościuszki wybili oni szybę i skradli wszystkie fotografie.

Wielki match piłki nożnej.

Dziś, w niedzielę na boisku sportowem (róg Jasnej i Centralnej) odbędzie się match piłki nożnej 7 P. A. P. i 27 p.p. Początek o godz. 3 pop. Match ściąganie niewątpliwie wiele publiczności.

Echa otwarcia „Polonii”.

Z okazji otwarcia restauracji w hotelu „Polonia” właściciele jej złożyli w Redakcji „Kurjera” na śluzaków marek 25.

Ogłoszenie.

Magistrat m. Częstochowy niniejszym ogłasza licytacje od sumy mk. 25.000 rocznie in minus na sprzątanie rynków placów i części ulic, przylegających do posiadłości miejskich.

Oferty na całość przedsiębiorstwa, lub jego część, uprasza się składać w zapieczętowanych kopertach w Wydziale Go-

spodarczym Magistratu, pokoju nr. 8 do dnia 31 XI r. b. Tamże są do przejrzania warunki licytacyjne, dotyczące powyższego przedsiębiorstwa.

P. O. Prezydenta A. JANUSZEWSKI.

Ławnik K. MALINSKI.

Ogłoszenie.

Elżbieta Szczykałówna, lat 22, robotnica z Brzezina i Józefa Maniewa, lat 33, robotnica z Brzezina, zostały okazane prawomocnym wyrokiem Sądu Okr. w Częstochowie z dn. 27/9. 1919. Kp. 435/19 na wyst. z art. 1 cz. 3, 4 dekretu z 5/12 1918 r. Nr. 50 Dzrp. popełniony przez usiłowanie przemycania za granicę 20 f. słoniny — pierwsza na karę dwumiesięcznego więzienia i 200 mk. grzywny przy równoczesnym ograniczeniu praw stanu i zamieszczeniu wykonania wyroku na lat 2. Częstochowa, dnia 16/10. 1919.

W. Waleński.

w. z. Prokuratora Sądu Okr. w Częstochowie.

K A W E

świeżo palona

Herbatę

Ceylońską —
— kwiatową

K A K A O

holenderskie hurtowo i detalicznie

poleca firma:

Mokka Kawa

Częstochowa

II Aleja Nr. 24 telefon 1.

Biuro techniczne

„P R O M I E N”

II Aleja 30 telefon 24.

Składy i warsztaty mechaniczne Gen. Dąbrowskiego 3b.

Telefon 252.

Wykonuje instalacje oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły oraz przyłączenia do sieci miejskiej, posiada wyłączną sprzedaż: przenośnych stacji elektrycznych (Agregatów) motorów benzynowych fabryki „Simmering” w Wiedniu oraz maszyn i przyrządów rolniczych fabryki „Odlew” w Krakowie.

Posiada stale na składzie wszelkie artykuły elektrotechniczne, pasy, oleje mineralne, tlen, acetylen (dissons) pasczki surowcowe oraz proszek do spawania surowca.

Wykonuje reparacje motorów i dynamaszyn.

Od bólu głowy NERWOMIGREN-MOTOR w opłatkach

wyrobu Warsz Tów Ako

M O T O R

Zadać w aptekach i składach aptecznych

OGŁOSZENIE.

Wobec likwidacji szkoleń drzew owocowych Magistrat niniejszym, zawiadamia iż z dn. 15 października r.b. przystępuje do ich broszurę.

Zakupione drzewka winny być usuniete do dnia 1 stycznia 1920 r.

Drzewka są nieetykietowane, niewątpliwie odmian handlowych różnego wieku wzrostu, stoją w linjach i mogą być zakupione w całości, linjami, lub pojedynczemi sztukami.

Szkółki można oglądać codziennie od godz. 8 rano do 4 po poł. przy ul. Jen. Dąbrowskiego obok koszar Zawady. Piśmienie zaś oferty należy składać w Magistracie (pokój nr. 8) zakup zaś detaliczny odbywać się będzie każdodziennie na miejscu w godzinach powyżej wskazanych.

Posiadane zapasy drzewek są następujące:

Szczepy.

Gruszy — 9734, Jabłoni — 8748, Czereśni — 245, Śliwy — 813.

Dziczki

Gruszy — 7287, Jabłoni — 7989, Czereśni — 2459, Śliwy — 1070.

Częstochowa, dn. 23 września 1919 r.
P. O. Prezydenta A. Januszeński
Ławnik K. Małiński.

Farby „KOŁORYT”

są bezspieczne jedynym gwarantowanym środkiem do własnoręcznego ufarbowania wszelkiego rodzaju materji.

Dostac można w aptekach, składach aptecznych, składach farb i mydlarniach.

Warsz. Fabr. Farb i prod. chem.

„Koloryt” Warszawa Chłodna 36

(firma chrześcijańska)

Doktor

PAWEŁ Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE

ul. Panny Maryi, t. j. II-ga Aleja
Nr. 21, obok teatru Pańskiego.

Choroby skórne, dróg moczowych i weneryczne.

Przyjmuje od 9—12 rano i od 4—7 p. p. Panie od 12—1 po południu

LEKARZ DENTYSTA

Artur Broniatowski

w Częstochowie.

— ul. Panny Maryi Nr. 8 (t. j. I Aleja) —

Godziny przyjęć
codziennie od 9 r. 1 i od 3—7 wiecz.

Ogólne posiedzenie.

Ogólne doroczne posiedzenie Częstochowskiego Stowarzyszenia Rolniczego odbędzie się w drugim terminie, w trylek dnia 21 b. m. o godzinie 10 i pół, w lokalu biura Stowarzyszenia ul. Kilińskiego nr. 3 2-gie piętro.

Uchwały ważne bez względu na ilość obecnych.

Doktor medycyny

Edwin Petrykat

b. lekarz kliniki Prof. Lessora

Choroby skórne i weneryczne

Przyjmuje od 9—11 i od 3—7 godz. wiecz. w niedzielę i święta od 9—12 godz.

ul. Gen. Dąbrowskiego (Szkółka) 6 i piętro

Teichner

starszy falezer otworzył zakład falcerski i fryzjerski Kościuszki 19, Opatrunki na alejsku i w domu.

Każdy może nauczyć się stenografji przez korespondencję.

Pierwsze Warszawskie Kursa Stenografji

prof. Ign. Sokolowicza, Warszawa, Żórawia 42

Prospekty na żądanie darmo i franco.

Wobec nieprzybycia na ogólne zbranie w dniu 12 b. m. dostatecznej ilości członków kooperatywy Pracowników Miejskich i Państwowych powtórnie zebranie odbędzie się w niedzielę dnia 19 b. m. o godz. 4 ej po poł. w lokalu szkolnym przy II dod Nr. 35, które jako zwolane w drugim terminie będzie prawomocne bez względu na ilość członków.

Porządek dzienny ten sam.

Oddzielne zawiadomienie rozsyłane nie będą.

Zarząd.

ORYGINALNE PIGUŁKI REFORMACKIE

czyszczą żołądek, chronią od reumatyzmu i usmierzają hemoroidy, prawdziwe apteki

BARCZEWSKI I ŁUKASIEWICZ,

WARSZAWA TREBACKA No 4.

Tel. 13-71. —

Zadać wszędzie.

Skład Główny Hurtownia właśc. aptek w Częstochowie

ulica Kościuski 16.

Ogłoszenie.

W niedzielę 19 b. m. o godz. 5 pp. odbędzie się zebranie Stow. rękodzielniczej „Dzwignia Częstochowskiej” w lokalu własnym Aleja II nr. 37.

Ogłoszenie.

Magistrat miasta Częstochowy poszukuje do nabycia lub objęcia w długoletnią dzierżawę, z prawem eksploatacji wnętrza, terenów zawierających glinę w okolicach t. zw. Głębokiej drogi.

Właściciele zechcą składać oferty w tym przedmiocie do Wydziału II-go, pokój nr. 10.

Za P. O. Prezydenta M. Paciorkowski

Ławnik K. Małiński.

Ogłoszenie.

Wydział Apropowizacyjny Magistratu m. Częstochowy otrzymał w dniu wczorajszym kilka wagonów ziemniaków.

Rozsprzedaż rozpoczyna się w dniu dzisiejszym w magazynach fałr. Peltzerów od godz. 9-ej r. ziemniaki sprzedawane będą za przedstawieniem legitymacji w ilościach do 3 korey na rodzinę po cenie

Mk. 32 za korzec (240 f)

OGŁOSZENIE

Magistrat m. Częstochowy wzywa właścicieli majątków do składania do Wydziału Apropowizacyjnego ofert na dostawę ziemniaków.

Magistrat.

Ławnik F. Kurpiński.

Zebranie „Sokoła”

Ogólne zebranie członków „Sokoła” odbędzie się 9 listopada 1919 r. o godzinie 6 po południu w lokalu II Aleja nr. 22.

TEATR „ODEON”

KRZEMIŃSKIEGO

ulica Panny Marii Nr. 27.

Program od soboty 18 do poniedziałku 20 października.

Bufet cukierniczy na miejscu.

Tylko 3 dni!

POWROTNA FALA...

Dramat zyciowy w 4-ach aktach w wykonaniu najwybitniejszych artystów duńskich ze słynną **C. WIETH** w roli głównej

Nad program:

ZÓŁTODZIUBKI

Pełna humoru farsa w 2-ach aktach z serji

„ORDISK”

Nonstop: Ulubienica Publiczności, uroczą

wkrótce ukaże się w drugim swoim obrazie obecnego sezonu:

HENNY PORTEN

„Romans uczciwej kobiety”

Program od wtorku 14 października i dni następujących

Teatr „PARYSKI” ul. Panny Marii № 19.

Arcydzieło osnute na podstawie biblii włoskiej w twórci „Vera-film” Mitano

Marja Magdalena

z uroczą

ILEANE LEONIDOFF

w roli tytułowej

I. Epoka Życie grzesznicy II. Epoka Nawrócenie i pokuta.

OSOBY.

Jezus Chrystus

Piłat Poncki

Claudja, żona Pilata

Marja Magdalena

Syrjusz

Livfja, służebnica

Rzecz dzieje się w pierwszym wieku. Wojsko, straż, służba, wielotysięczny lud, bogata wystawa.

Z powodu olbrzymich kosztów dzierżawy obrazu ceny miejsc na ten obraz unormowano: Miejsce w loży 6 mk krzesło parterowe 4 mk galeria 3 mk — — — Bilety ulgowe i passe portout (prócz urzędowych i prasowych) można małą ilością natrzeć dużą przestrzeń ciała, 5) posiada miły zapach. Początek przedstawień w dni powszednie o godz. 5 pp. w soboty o g. 4 pp. w niedziela i święta o godz. 3 pp.

Nad program: Uroczystość w rocznicę g.n. Sowńskiego d. 7 września 1919 r. w Warszawie

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA SPRAW WOJSKOWYCH

„Kalendarz Żołnierski”

Na rok wojskowy 1919/20

Pod redakcją Por. Porwita i kierownictwem artystycznym M. Wiszaickiego

W opracowaniu: Płk M. Kukiel, Płk M. Wyrostka, Maj J. Dąbrowskiego, Por. W. Tokarza, Rtm. Rostworowski, Kap. Cwielniak, Kap. G. Przychockiego, Por. S. Pomarańskiego, Por. Zycha-Plodowski, Por. Sadowskiego, Por. T. Feldszteina i Pp. W. Drojowskiego.

Wydanie przed nowym rokiem w nakładzie

100.000 EGZEMPLARZY

Na treść bogatą złożą się

Działy: Historyczno-Wojskowy, Społeczny, Literacko-Wojskowy, Zawodowo-Wojskowy, Informacyjny Wojskowy i Informacyjny ogólny Kalendarzowy.

Kalendarz dojdzie do rąk

Każdego żołnierza
Każdej rodziny, mającej kogoś w wojsku
Każdego mającego interes w instytut. wojskowych
Każdego interesującego się sprawami wojskowymi
Każdego skauta

Jako taki przedstawia doskonały środek reklamowy dla firm handlowych i przemysłowych

Adres Redakcji: Zamek, „Redakcja Kalendarza Żołnierskiego”

Administracji: „Księgarnia Wojskowa Minist. Spr. Wojskow.” Nowy Świat № 69

Zwraca się uwagę, że kalendarz niniejszy nie ma nic wspólnego z „Kalendarzem Wojska Polskiego” wydawanym przez p. J. Karśnickiego jako przedsięwzięcie prywatne

Wyłączne prawo do przyjmowania ogłoszeń do „Kalendarza Żołnierskiego” otrzymali pp. Inż. Leon Szedel, St. Kott i Edmund Krüger w Warszawie, ul. Kopernika 23 m. 7.

Chadzyński Ryłski i Ska

Wytwórnia zeszytów i toreb papierowych

Dla kooperatyw ustępstwa,

Częstochowa, ul. Krakowska Nr. 40.

Pakunki Moorit Danubil i Bit Arbest Pasy Balata, konopne, parciane

Nici do czyszczenia maszyn (Putzwalle) na skła dzie

Dom Handlowy

Zdzisław Ryłski

Częstochowa — Aleja 11 20, Telefony: biura 186, składów 187

Redaktor i Wydawca: ADAM PACIORKOWSKI.

Odbito w Drukarni „Udziałowej”

Świerzbe i swędzenie skóry

usuwa szybko i radykalnie najdłużej w ciągu 5 dni

Krem „MUKUNA”

Najłagodniejszy w użyciu ze wszystkich dotychczas stosowanych środków polewa 1) nie plami bielizny — posiadając kolor masła, 2) nie oblepia się po cieple — nie zawiera części stałych, 3) wchłania się całkowicie w skórę, stosując takowy podobnie jak glicerynę, 4) jest bardzo ekonomiczny, mając za podstawę sam tłuszcz daje możność małą ilością natrzeć dużą przestrzeń ciała, 5) posiada miły zapach.

Lecząc szybko i pewnie jest tanim.

Apteka J. WEROCZEGO Warszawa, Bednarska róg Furmańskiej

Cena 7 mk, 50 fen.

kład na Częstochowie: apteka Włosińskiego na Jasnej Górze

LEKARZ DENTYSTA

MICHAŁ GRZYNIEC

ul. Panny Marii (I Aleja) № 10

Przyjmuje codz. od 9—1 i 3—7 w.

OGŁOSZENIE.

Magistrat m. Włoszczowy poszukuje przedsiębiorców do budowy we Włoszczowie dwóch studziń wiertniczych

Oferty należy składać w Magistracie do dnia 1 listopada 1919 roku.

Doktor

Stefan Purski

choroby skórne i weneryczne

przyjmuje od 3—11 r. i od 3—7 wiecz

Częstochowa ul. Kilińskiego № 5

(Piękna) i piętro

LOMBARD

Częstochowskiego Tow. Poż.-Oszczęd.

ogłasza, że w dniu 3 listopada r. b. i dni następujących w lokalu T-wa Kościuszki 11, od godz. 12 do zmroku, odbywać się będzie przez licytację publiczną sprzedaż fantów nieprolongowanych w czasie właściwym. Od zastawów nieopłaconych do 15 października liczone będą koszty licytacyjne.

Do sprzedania futro, sioleryjskie Kościuszki 17 Malinowski.

Dom do sprzedania przy ulicy Małej nr 23 wiadomość Krakowska nr 28 u Nowickiego

Zgubiono patent i paszport wydany na imię Szulima Property. Proszę o zwrot Stary Rynek 14.

Służący, kawaler do konia potrzebny w hotelu Krakowskim Pierwszeństwo dla piśmiennych

Do sprzedania w wielkim wyborze owoce hurtowo i detalicznie, marchew czerwona, buraki ćwikłowe, na pudły i korce, kapusta na pud. Ceny konkurencyjne, poleca S. Sochaczewski II Aleja 42

Sprzedam sklep w dobrym punkcie III Aleja nr 52

Kozuchów d. życia (utłupów) większą ilość do

sprowadzenia Wieluńska 7 Nagłowski

Noże poleca specjalny skład wyrobu

„Żołnierskich” Aleja 35